

Handreiking Ergotherapeutisch Huisbezoek

Inleiding, toelichting en geraadpleegde bronnen

Versie september 2022

1. Inleiding Handreiking Ergotherapeutisch Huisbezoek

De *Standaard voor het afleggen van een huisbezoek door ergotherapeuten* (NVE, 2001) voldoet niet langer aan de huidige werksituatie van de ergotherapeut, omdat deze te uitgebreid is en qua terminologie niet meer passend is. Een actuele en beknoptere versie is wenselijk en Ergotherapie Nederland (EN) is met de Commissie Richtlijnen een werkgroep gestart om de standaard te herzien.

Doel van de handreiking

Het doel van de 'Handreiking Ergotherapeutisch Huisbezoek' is het uniformeren van de werkwijze van ergotherapeuten bij het afleggen van een huisbezoek zodat alle relevante aspecten aan de orde komen en beschreven worden in een werkbaar document. De handreiking is ontwikkeld voor ergotherapeuten waarbij is uitgegaan van het kennis- en vaardigheidsniveau van een in de praktijk werkzame ergotherapeut. De handreiking is bruikbaar bij een brede inventarisatie van de woon- en leefsituatie van een cliënt.

Door het op een gestandaardiseerde wijze in kaart brengen van de woonsituatie van een cliënt en het zelfstandig functioneren hierin, wordt heldere en complete communicatie met andere belanghebbenden zoals behandelaars, gemeenten en zorgverzekeraars bevorderd.

Totstandkoming herziening standaard

Voor de herziening is bekeken op welke punten de originele standaard nog bruikbaar was. Verder is informatie uit diverse bronnen gehaald en zijn diverse beschikbare instrumenten/lijsten geanalyseerd. Zie voor verdere informatie de geraadpleegde bronnen.

Op basis hiervan is een concept-document ontwikkeld die door de werkgroep is getest. De verbeterpunten zijn doorgevoerd, waarna een groep ergotherapeuten het concept-document heeft getest in de eigen praktijk. Op basis van deze terugkoppeling is de uiteindelijke versie tot stand gekomen.

Gemaakte keuzes en uitgangspunten

- De handreiking is ontwikkeld als een invulformulier, zowel schriftelijk als digitaal bruikbaar.
- De handreiking is een middel dat de ergotherapeut gebruikt om op een systematische wijze te beschrijven hoe de cliënt functioneert in relatie met zijn huidige woonsituatie.
- Om de participatie in het dagelijks leven van de cliënt specifieker in kaart te brengen kunnen ergotherapeutische instrumenten ter aanvulling gebruikt worden.
- Aan het einde van het is ruimte voor het vastleggen van gemaakte afspraken, genoteerd in de vorm van acties voor de cliënt of ergotherapeut.

- De werkgroep is zich er van bewust dat niet alle aspecten van de woning en de woonomgeving kunnen worden benoemd. Om deze reden is gekozen om ruimte open te laten voor overige informatie.
- Aan het eind van het formulier is ruimte opengelaten voor schetsen of foto's om zaken te verduidelijken.

Tot slot

Ergotherapeuten worden van harte uitgenodigd deze handreiking te gebruiken. Mochten er vragen of aanvullingen zijn dan kan er contact opgenomen worden met Ergotherapie Nederland.

Werkgroep 'Herziening standaard huisbezoek' 2019-2021

- Anja Gardenier
- Saar Jansen
- Karen van der Muuren
- Veronique Schiffelers-Bollen
- Lisette Stofregen
- Mariëlle Witte-Küppers

Onder redactie van

- Lucelle van de Ven-Stevens, Manager Inhoudelijk beleid en kwaliteit - Ergotherapie Nederland
- Cora Treuren-van Utrecht, Beleidsmedewerker - Ergotherapie Nederland

2. Toelichting Handreiking Ergotherapeutisch Huisbezoek

In deze toelichting worden enkele begrippen uit de handreiking verder uitgelegd en wordt benoemd hoe de handreiking ingevuld kan worden. In de Handreiking Ergotherapeutisch Huisbezoek wordt de volgende definitie van een woon en leefsituatie gehanteerd.

De samenhang van de materiële factoren en de functionele beperkingen die invloed hebben op het handelen van de cliënt in zijn of haar huidige woning.

Materiële factoren zijn bijvoorbeeld afmetingen van diverse ruimtes, aan of en afwezigheid van hulpmiddelen en/of voorzieningen. Functionele beperkingen van de cliënt kunnen bijvoorbeeld op motorisch of cognitief vlak liggen, zoals het bedienen van een apparaat.

De handreiking is een invuldocument waarmee de woonsituatie van een cliënt in relatie tot diens handelen wordt geïnventariseerd:

- Bij 'inventarisatie' kan men een (probleem)omschrijving geven van een bepaald aspect/onderdeel van de ruimte.
- Bij 'conclusie/advies' kan men kort het gegeven advies t.a.v. dit aspect weergeven.
- Aan het einde van het document kan men deze adviezen terug laten komen in de 'actielijst', waarbij genoteerd wordt wie welke adviezen gaat uitvoeren.
- Onder 'conclusie' wordt de uiteindelijke conclusie van het huisbezoek weergegeven. Hierin kan bijvoorbeeld benoemd worden of de woonsituatie veilig en geschikt is in relatie tot het functioneren van de cliënt, of dat deze weer geschikt kan worden na doorvoering van de geadviseerde aanpassingen. Mocht de woonsituatie in relatie tot het handelen van de cliënt niet meer verantwoord zijn, kan het advies tot verhuizen gegeven worden.
- Bij 'overig' kan men alle aspecten benoemen die van belang zijn en die nog niet specifiek benoemd zijn.

Begrippenlijst

Bereikbaarheid:	de mate waarin (een bepaald onderdeel van) de ruimte te bereiken is door de cliënt.
Toegankelijkheid:	de mate waarin de cliënt (een bepaald onderdeel van) de ruimte kan betreden.
Bruikbaarheid:	de mate waarin (een bepaald onderdeel van) de ruimte gebruikt kan worden waarvoor deze bedoeld is.
Handelen cliënt in relatie tot cognitief functioneren:	de mate van zelfredzaamheid in het cognitief functioneren van de cliënt in (en rondom) de woning.
Handelen cliënt in relatie tot fysiek functioneren:	de mate van zelfredzaamheid in het fysieke functioneren van de cliënt in (en rondom) de woning.

3. Geraadpleegde bronnen

- Atwal, A., Spiliotopoulou, G., Plastow, N., McIntyre, A., & McKay, E.A. (2012). Factors influencing occupational therapy home visit practice: A qualitative study. *British Journal of Occupational Therapy*, 75(3), 118–125.
- Bouma-Wepster, J.M., Langelaan, M. en Wissels-Dik, M.G. (2016). *Richtlijn Verslaglegging Ergotherapie*. Utrecht: Ergotherapie Nederland.
- De Leeuw, M., Saenger, S., Vanlaerhoven, I., de Vries-Uiterweerd, A., & Sprundel, M., van. (2015). *Beroepscode en gedragsregels ergotherapeut*. Utrecht: Ergotherapie Nederland.
- Graff, M., & Melick, V.M. (2010). *Ergotherapie bij ouderen met dementie en hun mantelzorgers* (2010de editie). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Granse, L.M., van Hartingsveldt, M.J., & Kinebanian, A. (2012). *Grondslagen van de ergotherapie* (3de editie). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Granse, L. M., van Hartingsveldt, M., & Kinebanian, A. (2016). *Grondslagen van de ergotherapie* (4de editie). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Haug, J.J.M. (2011). *Terminologie levensloopbestendige woningen*. Utrecht: Bouw Advies Toegankelijkheid.
- Haug, J.J.M. (2016). *Gradaties in toegankelijkheid van woningen*. Utrecht: Bouw Advies Toegankelijkheid.
- Haug, J.J.M. (2019). *Checklist toegankelijkheid van bestaande woningen*. Utrecht: Bouw Advies Toegankelijkheid.
- Haug, J.J.M. (2019). *Toegankelijk bouwen*. Utrecht: Bouw Advies Toegankelijkheid.
- Haug, J.J.M., Coopmans, M., Swerts, E., Sohilaït, R. & Jansen, J. (2020). *Woningen voor iedereen*. Utrecht: Maatschappelijk netwerk Utrecht.
- Heijsman, A., & Lemette, M. (2007). *Adviseren als ergotherapeut* (1ste editie). Den Haag: Boom Lemma.
- N.N. (2013). *Valrisico-inventarisatie (VRI)*. Gouda: Gemiva-SVG Groep.
- N.N. (2019). *Nieuwbouw vragenlijst*. Utrecht: Bouw Advies Toegankelijkheid.
- Rooken, M., & van der Ven, S. (2001). *Standaard voor het afleggen van een huisbezoek door ergotherapeuten*. Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie.

Steultjens, E.M.J., Cup, E.H.C., Zajec, J. & van Hees, S., (2013) *Ergotherapierichtlijn CVA*. Nijmegen/Utrecht. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen/Ergotherapie Nederland.

Sturkenboom, I.H.W.M & Steultjens, E.M.J. (2016) *Ergotherapierichtlijn Valpreventie: evidence-based ergotherapie bij volwassenen met verhoogd valrisico*. Nijmegen/Utrecht: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen/Ergotherapie Nederland.

Van Hartingsveldt, M.J., Logister-Proost, I., & Kinebanian, A. (2010). *Beroepsprofiel Ergotherapeut* (1ste editie). Den Haag: Boom Lemma.

Wijk, M. (2013). *Handboek voor toegankelijkheid* (7de editie). Deventer: Vakmedianet.